

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบลงมือทำ Chinese Learning Styles Development through Learning by Doing

ณิชาภา ยศุตมธาดา¹ อติเรก นวลศรี²

Nichapha Yasuttamathada¹ and Adirek Nuansri²

Received: May 7, 2021

Revised: June 16, 2021

Accepted: June 17, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบลงมือทำ (Learning by Doing) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบลงมือทำ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพด้านทักษะภาษาจีนของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้แบบลงมือทำ รวมถึงเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบลงมือทำ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบลงมือทำ ได้แก่ ผู้สอนและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาจีนระดับอุดมศึกษา จำนวน 12 คน และกลุ่มนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน สาขาวิชาภาษาจีน ในกลุ่มธุรกิจทราเวลรีเทล ปีการศึกษา 2562 จำนวน 75 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) แบบการวิเคราะห์สาระบบ (Taxonomy Analysis) กระบวนการทางสถิติ และโดยใช้สถิติ t – test แบบ Dependent Sample ตามลำดับ ผลการดำเนินการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing ที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์และทักษะทางด้านภาษาจีนให้แก่นักศึกษา

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (nichapha8888@gmail.com)

²โรงเรียนภาษาจีน ก้าวหน้า อ.ไผ่ พาย (aj.nott.pim@gmail.com)

หลักสูตรภาษาจีน ควรเป็นรูปแบบการสร้างกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาโดยง่ายผ่านประสบการณ์จริงภายในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน หรือสถานประกอบการ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการทำงาน หรือการพัฒนาตนเองแก่ผู้เรียน มีการบูรณาการความรู้ด้านภาษาจีนกับความรู้ด้านอื่น ๆ และสร้างโอกาสในการเรียนรู้จากเจ้าของภาษาโดยตรง

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับ การเรียนรู้แบบการลงมือทำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

คำสำคัญ: การเรียนรู้ภาษาจีน, การเรียนรู้แบบการลงมือทำ

Abstract

The research on the development of Chinese learning model through the process of learning by doing aims to develop Chinese learning model through the process of learning by doing, to study the efficiency of Chinese language skills of learners through learning by doing, and to study the learners' satisfaction of the learning by doing. The target group used to determine Chinese learning model through learning by doing consisted of 12 instructors and a group of Chinese language experts in higher education level and 75 students who were trained Chinese language from travel retail businesses in the academic year of 2019. Data collected were analyzed by Typological

Analysis, Taxonomy Analysis, Statistical Methods and using the dependent sample t-test as statistics. The results revealed that

1) the appropriate form of learning by doing model for creating useful experience and skills in Chinese for students in Chinese language courses should allow all learners to easily learn and understand contents through actual experience whether inside, outside, or from the workplace which will help to build the beneficial skills to work or self-development for students. The integration of Chinese language knowledge with other knowledge could create opportunities for learning with native speakers directly.

2) the student's achievement after received learning by doing was higher than before receiving learning by doing with statistical significance at the level of .01.

3) all learners were satisfied with learning by doing model at the highest level as overall with the arithmetic means of 4.61. When considered each item, it was found that all items were at the highest level.

Keywords: Learning Chinese, learning by doing

บทนำ

ปัจจุบันภาษาถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในการสื่อสาร การติดต่อสร้างสัมพันธ์ การค้า ตลอดจนการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยจะเห็นได้จากการที่สถานศึกษาของไทยทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับ

การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทางด้านภาษาเป็นอย่างมาก โดยภาษาที่สำคัญที่สุดก็คือภาษาอังกฤษ ที่ถือเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการเชื่อมโยง ติดต่อ และใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนจากชาติต่าง ๆ และถือเป็นภาษาที่สองที่ภาครัฐให้การสนับสนุนให้สถานศึกษาต้องพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนของไทยในปัจจุบัน และนอกจากภาษาอังกฤษที่ถือเป็นภาษาที่สองที่เยาวชนและประชาชนไทยต้องเรียนรู้แล้วนั้น ปัจจุบันได้มีการส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนไทยมีการเรียนรู้ภาษาที่สามเพิ่มเติมทั้งในส่วนของการภาษาในภูมิภาคอาเซียน หรือภาษาที่สำคัญในปัจจุบันทั้งในส่วนของการภาษาสเปน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเกาหลี และอื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและสามารถใช้ในการพัฒนาประเทศได้ในอนาคต ทั้งนี้ยังมีอีกภาษาที่มีความสำคัญยิ่งในปัจจุบันทั้งในส่วนของการท่องเที่ยว การค้า การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ซึ่งได้แก่ภาษาจีน

ภาษาจีนกลางเป็นภาษาที่สำคัญของทวีปเอเชียมาอย่างช้านาน เนื่องจากประเทศจีนเป็นแหล่งอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่หนึ่งในสองของทวีป ดังนั้นการบันทึกความรู้และวิทยาการต่าง ๆ จึงเป็นภาษาจีน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านปรัชญา ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งขนาดของประเทศ จำนวนประชากร การเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาหนึ่งของเอเชียที่ใช้ในองค์การสหประชาชาติ ยิ่งเพิ่มความสำคัญให้กับภาษาจีนกลางเป็นอย่างมาก และถือเป็นหนึ่งในห้าภาษาหลักขององค์การสหประชาชาติ ประกอบกับนโยบายปฏิบัติเศรษฐกิจและเปิดประเทศในยุคผู้นำใหม่ เช่น การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) และการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับไทย แสดงให้เห็นว่าจีนเป็นประเทศที่มีโอกาสทางธุรกิจสูง เป็นตลาดการค้าที่ใหญ่อันดับต้น ๆ และมีแนวโน้มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เมื่อไม่นานมานี้ รัฐบาลไทยเองก็เพิ่งกำหนดให้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศภาษาที่สองสำหรับคนไทยจึง

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการรู้ภาษาจีนย่อมมีประโยชน์อย่างยิ่ง คนที่สามารถใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารได้คล่องแคล่ว ก็เท่ากับมีเครื่องมือชิ้นสำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ การประกอบอาชีพ การขยายโอกาสทางธุรกิจ และการศึกษาค้นคว้าความรู้ในวิทยาการแขนงต่าง ๆ ซึ่งจีนเปรียบเสมือนคลังภูมิปัญญาตะวันออกที่มีค่ามหาศาล (Ruankaew, 2018)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนในประเทศไทยในปัจจุบันมีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับความถนัดของผู้สอน นโยบายของสถานศึกษา และอื่น ๆ ทั้งนี้ยังไม่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนหรือกำหนดรูปแบบที่ตายตัว ผู้สอนสามารถพัฒนาปรับปรุง หรือปรับเปลี่ยนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน ความสนใจ หรือการทดลองผ่านกระบวนการวิจัย ที่ตนสนใจได้

การเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by Doing) การเรียนรู้โดยลงมือทำมาจากปรัชญาหรือความเชื่อของปรัชญา พัฒนาการนิยม (Progressivism) หรือบางท่านเรียกปรัชญาการศึกษาที่ว่า ปรัชญาพิพัฒนาการ โดยปรัชญานี้มีต้นกำเนิดมาจากปรัชญาแม่บทคือ ปรัชญาปฏิบัตินิยมที่ให้ความสนใจต่อ “การปฏิบัติ หรือ การลงมือกระทำ” เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ ได้รับอิสระริเริ่มความคิด และลงมือทำตามความคิด ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์และใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเอง คือ การให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญที่จะสืบค้นหาความรู้ นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้กระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติการจริง กล่าวคือ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง ได้ฝึกคิดและลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทั้งนี้การสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัยและได้ผลตามความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้การจัดประสบการณ์จะให้ความสำคัญกับบทบาทการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นจึงมีการศึกษาแนวคิดที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ การใช้แนวคิดที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำหรือการปฏิบัติในสภาพจริงจึงเป็นที่สนใจและนำมาใช้ โดยประเทศไทยได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 เน้นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกล่าวถึง

การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติหรือลงมือกระทำ ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพ ด้วยการศึกษาและจากประโยชน์และความสำคัญของการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ที่เหมาะสมต่อนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ด้านภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนและเยาวชนของไทย รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing)
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะภาษาจีนของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่ต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing)

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาการพัฒนาทักษะภาษาจีนเพื่ออาชีพ ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by doing) กรณีศึกษา การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาจีน ในกลุ่มธุรกิจทราเวลริเทล ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการวิจัยในครั้งนี้ออกเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ในขั้นตอนของการการสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by

Doing) ผู้วิจัยได้ใช้วิธี 1) การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร คู่มือ วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการศึกษาในรูปแบบการลงมือทำ (Learning by Doing) 2) การสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์ผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางด้านภาษาจีน และสอดคล้องตามบริบทของการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรตามหลักสูตร โดยการสรุปผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียน มาวิเคราะห์โดยวิธีการจำแนกชนิดข้อมูล(Typological Analysis) แบบการวิเคราะห์สารระบบ (Taxonomy Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาทักษะด้านภาษาจีนของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) จากการดำเนินการศึกษาเอกสาร คู่มือ วรรณกรรม และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง การสนทนากับอาจารย์ผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีน ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาทักษะทางด้านภาษาจีนของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบเปรียบเทียบคะแนน Pretest กับคะแนน Posttest โดยใช้สถิติ t – test แบบ Dependent Sample

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่ต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ภายหลังจากทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการทดลองใช้แล้วนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การศึกษาความถี่

ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากรเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ได้แก่ ผู้สอนและกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา จำนวน 12 คน

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาทักษะด้านภาษาจีนและความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน สาขาวิชาภาษาจีน ในกลุ่มธุรกิจทราเวลรีเทล ปีการศึกษา 2562 จำนวน 75 คน

ผลการศึกษา

1. รูปแบบการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing ที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์และทักษะทางด้านภาษาจีนให้นักศึกษาหลักสูตรภาษาจีน

1.1 รูปแบบการสร้างกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาโดยง่ายผ่านประสบการณ์จริงภายในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน หรือสถานประกอบการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนนั้น ผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนให้แก่ผู้เรียน สร้างกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้โดยง่าย น่าสนใจ และสนุกสนาน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีการสอบถามความคาดหวังในกิจกรรมจากผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการกำหนดกิจกรรมในการเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงทั้งในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน และสถานประกอบการ เน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ควรมีการสร้างสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมติ โดยใช้ความรู้ที่ผู้เรียนได้ศึกษา มีการมอบหมายงานให้แก่ผู้เรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ฝึกการค้นคว้า เรียนรู้ และวิเคราะห์ด้วยตนเอง มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน ทั้งนี้ผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ให้อิสระทางความคิดแก่ผู้เรียน สอดแทรกหลัก

การ ทฤษฎี และเนื้อหาสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนในขณะทำการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีการสรุปผลการร่วมกิจกรรม และนำเสนอภายในชั้นเรียน โดยขั้นตอนการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่น และปรับได้ตลอดเวลา

1.2 รูปแบบการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการทำงาน หรือการพัฒนาตนเองแก่ผู้เรียนในการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการทำงาน หรือการพัฒนาตนเองแก่ผู้เรียนนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ต้องครอบคลุมการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานให้แก่ผู้เรียน เน้นการสร้างความคิดสร้างสรรค์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้แก่ผู้เรียน ฝึกการคิด วิเคราะห์ สอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะด้านการฟัง การพูด ผ่านสื่อต่าง ๆ สอดแทรกเทคนิคการเรียนรู้ต่าง ๆ กิจกรรมที่มีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน ประเพณี และข้อห้ามต่าง ๆ การวางตัว และมารยาทขั้นพื้นฐานของจีนให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ควรมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

1.3 รูปแบบการบูรณาการความรู้ด้านภาษาจีนกับความรู้ด้านอื่น ๆ ควรมีการบูรณาการภาษาจีนสู่รายวิชาอื่น ๆ เช่น การบริหารธุรกิจ การศึกษา การท่องเที่ยว ธุรกิจส่งออก การแพทย์ เกษตร การเมือง สุขภาพ การออกแบบ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธุรกิจโรงแรม พยาบาล ศิลปะและการแสดง การเกษตร หรือด้านวิศวกรรมต่าง ๆ หรืออื่น ๆ รวมทั้งการบูรณาการกับประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรมจีน หรือการนำภาษาจีนสู่ชีวิตประจำวันโดยหรือการบูรณาการภาษาจีนเข้ากับรายวิชาอื่น โดยใช้ภาษาจีนเป็นแกนกลางผู้สอนควรวิเคราะห์รายวิชาที่ควรบูรณาการ โดยพิจารณาจากความสำคัญหรือความจำเป็นในปัจจุบัน

1.4 รูปแบบการสร้างโอกาสในการเรียนรู้จากเจ้าของภาษา

โดยตรงการสร้างโอกาสในการเรียนรู้จากเจ้าของภาษาโดยตรง สถานศึกษาควรมีการจัดให้มีการเรียนรู้ผ่านเจ้าของภาษาควรมีการเรียนรู้ ณ ประเทศจีนโดยตรง หรืออาจมีการจัดรูปแบบของการสัมมนา การสร้างรายวิชาที่มีการพูด – ฟัง โดยให้อาจารย์เจ้าของภาษาเป็นผู้สอน มีการเรียนรู้กับเจ้าของภาษาผ่านระบบออนไลน์ มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม หรือการสัมภาษณ์เจ้าของภาษามีการเชิญเจ้าของภาษาร่วมกิจกรรมกับผู้เรียนชาวไทย หรือฝึกการเรียนรู้จากเจ้าของภาษาในสถานที่จริงหรือสถานการณ์จริง

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะด้านภาษาจีนของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาภายหลังได้รับการจัดการเรียนรูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by doing) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by doing) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่ต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing)

ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

สรุปผล

1. รูปแบบการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing ที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์และทักษะทางด้านภาษาจีนให้แก่ นักศึกษาหลักสูตรภาษาจีน ควรเป็น รูปแบบการสร้างกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาโดยง่ายผ่าน ประสบการณ์จริงภายในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน หรือสถานประกอบการ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการทำงาน หรือการพัฒนาตนเองแก่

ผู้เรียน มีการการบูรณาการความรู้ด้านภาษาจีนกับความรู้ด้านอื่น ๆ และสร้างโอกาสในการเรียนรู้จากเจ้าของภาษาโดยตรง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by doing) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by doing) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษารูปแบบการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Learning by doing ที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์และทักษะทางด้านภาษาจีนให้นักศึกษาหลักสูตรภาษาจีน พบว่าประกอบด้วย

1.1 รูปแบบการสร้างกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาโดยง่ายผ่านประสบการณ์จริงภายในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน หรือสถานประกอบการผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนให้แก่ผู้เรียน สร้างกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้โดยง่าย น่าสนใจ และสนุกสนาน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีการสอบถามความคาดหวังในกิจกรรมจากผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการกำหนดกิจกรรมในการเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงทั้งในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน และสถานประกอบการ เน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ควรมีการสร้างสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมติ โดยใช้ความรู้ที่ผู้เรียนได้ศึกษา มีการมอบหมายงานให้แก่ผู้เรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ฝึกการค้นคว้า เรียนรู้ และวิเคราะห์ด้วยตนเอง มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

และผู้เรียนกับผู้เรียน ทั้งนี้ผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ให้อิสระทางความคิดแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีการสรุปผลการร่วมกิจกรรม และนำเสนอภายในชั้นเรียน น่าจะเป็น เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ นั้น ควร มีการสร้างกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เรียน โดยการสร้างกิจกรรมนั้นควรเน้นกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนเพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนทั้งสถานการณ์จริงและบทบาทสมมติ รวมถึงเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันเพื่อเติมเต็มความรู้ระหว่างกัน ช่วยสร้างโอกาสในการฝึกประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้การที่ผู้สอนเป็นผู้คอยดูแลและให้คำแนะนำจะช่วยสร้างความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน รวมถึงสร้างกรอบแนวคิดและช่วยกำหนดทิศทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ แนวปฏิบัติของ สุทัศน์ ภูมิภาค (2562) ที่ได้กล่าวถึง แนวทางการเรียนรู้มือปฏิบัติการปฏิบัติ ว่าเป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

1.2 รูปแบบการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการทำงาน หรือ การพัฒนาตนเองแก่ผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ต้องครอบคลุมการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานให้แก่ผู้เรียน เน้นการสร้างความคิดสร้างสรรค์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้แก่ผู้เรียน ฝึกการคิด วิเคราะห์สอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะด้านการฟัง

การพูด ผ่านสื่อต่าง ๆ สอดแทรกเทคนิคการเรียนรู้ต่าง ๆ และมีการจัดกิจกรรม การฝึก การอบรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน ประเพณี และข้อห้ามต่าง ๆ การวางตัว และมารยาทขึ้น พื้นฐานของจีนให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ควรมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเสริมสร้าง ประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน น่าจะเป็นเพราะว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่าน การปฏิบัตินั้นผู้เรียนจะต้องใช้กิจกรรมเพื่อสร้างทักษะและความรู้ต่าง ๆ ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดขึ้นนั้นจึงต้องมีการสอดแทรกทักษะด้านอื่น ๆ ให้แก่ ผู้เรียนนอกเหนือจากความรู้ตามเนื้อหาของรายวิชา ทั้งฝึกการคิด วิเคราะห์ การ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่าง ๆ เน้น การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงให้แก่ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และการเสริม สร้างคุณลักษณะที่ดีด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนผ่านกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ญชช. แก้วชัยเจริญกิจ (อ้างถึงในสุทัศน์ ภูมิภาค, 2562) ที่ได้กล่าวถึงบทบาท ของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของ Active Learning ว่า ผู้สอนจะต้องจัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้อง สะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต จริงของผู้เรียนมีการสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน จัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้ง กระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วม มือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน โดยครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับใน ความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียน

1.3 รูปแบบการบูรณาการความรู้ด้านภาษาจีนกับความรู้ด้าน อื่น ๆ ควรมีการบูรณาการภาษาจีนสู่รายวิชาอื่น ๆ รวมทั้งการบูรณาการกับ ประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรมจีน หรือนำภาษาจีนสู่ชีวิตประจำวันโดยหรือ การบูรณาการภาษาจีนเข้ากับรายวิชาอื่น โดยใช้ภาษาจีนเป็นแกนกลาง ผู้สอนควร

วิเคราะห์รายวิชาที่ควรบูรณาการ โดยพิจารณาจากความสำคัญหรือความจำเป็น ในปัจจุบัน น่าจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาจีนไม่เพียงเพื่อใช้ภาษาจีน ได้เท่านั้น แต่ผู้เรียนควรความรู้ในภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอื่น ๆ ด้วย เพื่อที่ว่าในอนาคตเมื่อผู้เรียนได้สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้นจะได้คุ้นชินกับคำศัพท์เฉพาะทางในสาขาอาชีพต่าง ๆ นอกจากนี้การเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับรายวิชาอื่น ๆ นั้น จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการประยุกต์ใช้ภาษาและเรียนคำศัพท์ใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียนในอนาคต สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ที่ได้จัดทำรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษา จีนในประเทศไทยได้กล่าวว่า สถาบันการศึกษาจะต้องมีการกำหนดแผนแม่แบบ ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ นอกจากจะมี แผนแม่บทแล้ว ยังต้องกำหนดและออกแบบกระบวนการของการเรียนการสอนให้ มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการอื่น ๆ ของระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สำหรับชาวต่างชาติ ในส่วนของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ควรมีความ หลากหลายและน่าสนใจ

1.4 รูปแบบการสร้างโอกาสในการเรียนรู้จากเจ้าของภาษา โดยตรง สถานศึกษาควรมีการจัดให้มีการเรียนรู้ผ่านเจ้าของภาษา ทั้งนี้อาจ กำหนดการเรียนรู้กับเจ้าของภาษาผ่านกิจกรรมต่าง ๆ มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านศิลปวัฒนธรรม หรือการสัมภาษณ์เจ้าของภาษา นอกจากนี้สามารถจัดให้มีการ ฝึกงานในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้ภาษากับเจ้าของภาษา มีการเชิญเจ้าของ ภาษาร่วมกิจกรรมกับผู้เรียนชาวไทย หรือฝึกการเรียนรู้จากเจ้าของภาษาในสถาน ที่จริงหรือสถานการณ์จริง ทั้งนี้ควรมีการกำหนดการเรียนรู้จากเจ้าของภาษา เป็น สาระในการเรียนรู้ในหลักสูตร เป็นเพราะว่าในการเรียนรู้ด้านภาษานั้นการเรียนรู้ จากครูไทยจะได้รับความรู้และสร้างความเข้าใจได้โดยง่าย แต่ในส่วนของสำเนียง ภาษา การพัฒนาของคำศัพท์ คำแสลงต่าง ๆ รวมถึงวิถีชีวิต ประเพณี หรือความ เป็นชาติจีนอื่นในด้านอื่น ๆ นั้น การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเจ้าของภาษาโดยตรง

จะช่วยเสริมสร้างทักษะและความรู้ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ที่กล่าวถึงแนวทางในการจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนากระบวนการของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในทุกระดับชั้น ให้มีความเหมาะสมกับบริบทการศึกษาของประเทศไทยกระทรวงศึกษาธิการควรจัดตั้งหน่วยงานที่จะเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่งทุนการศึกษาทางด้านภาษาจีน และโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการในแวดวงการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภาษาจีน และควรมีการติดตามผลในการนำภาษาจีนไปใช้ในการประกอบอาชีพของผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นควรทำการสำรวจความต้องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและมีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนอกระบบในประเทศไทยมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะภาษาจีนของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing)

จากการผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนของนักศึกษาภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by doing) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by doing) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นเพราะว่าการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัตินั้นผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหา ไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ทำให้มีโอกาสทบทวนความรู้และศักยภาพของตนเอง ช่วยรู้สิ่งที่ตนเองถนัด เข้าใจ และยังช่วยรู้ในสิ่งที่ตนเองควรมีการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังนั้นเมื่อผ่านการเรียนรู้ในรูปแบบของการปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของตนเองได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พุ่มพฤษฯ กัสสมุทร (2551) ได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พบ

ว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เรื่อง การบวก การลบ สารการเรขาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่ต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบ การลงมือทำ (Learning by Doing)

ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบการลงมือทำ (Learning by Doing) ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.61 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เป็นเพราะว่าการเรียนรู้ผ่าน การปฏิบัติเป็นการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำความรู้ที่มีไปใช้ในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีการทบทวน การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จึงช่วยให้เข้าใจเนื้อหาในรายวิชาเพิ่มมากขึ้น ช่วยฝึกและ สร้างประสบการณ์ในการใช้ภาษา ช่วยฝึกการค้นคว้า เรียนรู้ และวิเคราะห์ด้วย ตนเอง ช่วยเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้แก่ผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ ภัทรุท นามเมือง (2557) ได้ดำเนินการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาการระบบ บัญชีเดี่ยวและสินค้า โดยจัดกิจกรรมการสอนแบบ learning by doing ด้วยหลัก 5 ค. พบว่า การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติทำให้กระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน มีบรรยากาศที่สนุกสนานและทำให้ผู้สอนสามารถอธิบายถึงหลักการได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรมีการทดลองนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับการจัดการเรียนรู้ในการเรียนรู้ด้านภาษาในระดับพื้นฐานเพื่อ ศึกษาผลสัมฤทธิ์และทัศนคติของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้ด้านภาษาจีนในภาคต่อไป

1.2 ควรมีการกำหนดกิจกรรมหรือวางแผนการนำรูปแบบการสอนที่ค้นพบไปใช้ให้เป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ให้แก่ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านภาษาจีนในวงกว้าง

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนสอนแบบลงมือปฏิบัติ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้านภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนได้ ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงวิชาการ ควรนำข้อสรุปและแนวทางที่พบไปปรับใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

2.2 ในการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของรายวิชาให้ชัดเจน ก่อนการกำหนดกิจกรรมที่จะใช้กับการเรียนรู้ในเนื้อหา นั้น และควรมีการทดลองหรือทบทวนใช้กิจกรรมก่อนนำไปใช้จัดกิจกรรมจริง

บรรณานุกรม

- ฐิติชญาณ์ ราชคำสุข. (2561). *การเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by doing)*. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2562, จาก https://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgi-in/main_php/print_informed.php?id_count_inform=29180
- พุ่มพฤษฯ กำสมุท. (2551). การประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์สู่การเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก การลบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 2(1), 81 – 90.
- ภัทรุท นามเมือง. (2557). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาระบบบัญชีเดี่ยวและสินค้าโดยจัดกิจกรรมการสอนแบบ learning by doing ด้วยหลัก 5 ค.* (งานวิจัยในชั้นเรียน, วิทยาลัยเทคโนโลยีวานิชบริหารธุรกิจ).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย กรณีศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี สาธารณรัฐประชาชนจีนในการสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุทัศน์ ภูมิภาค. (2562). *Active Learning คืออะไร? สอนยังไงให้เป็น Active Learning?*. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2562, จาก <https://www.kruupdate.com/active-learning>. สุภิญญา เรือนแก้ว. (2552). *ความสำคัญของภาษาจีนในปัจจุบัน*. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2562, จาก <http://ning-50010110079.blogspot.com/>